

293. — **QUAER.** 3° *An quis, non praemissa confessione, possit accedere ad sacram synaxim cum peccato mortali dubio seu probabili?*

Resp. Affirm. rigorose loquendo. Ratio est, quia *Conc. Trid.* requirit confessionem ante Communionem pro iis tantummodo, qui sunt conscii peccati mortalis. Hinc Sacerdos dubitans, an adhaeserit pravae cogitationi, seu iudicans probabiliter, se ei non adhaesisse, celebrare, praemissa tamen contritione, potest sine confessione, quamvis copiam Confessarii habeat. — S. Lig. n. 475. — In praxi tamen confessio suadenda est.

PUNCTUM III. — *De circumstantiis peccatorum.*

Circumstantiae varii generis in peccatis distinguuntur:

294. — 1° *Aliae speciem mutant*, quae scilicet ratione sui addunt actui malitiam specie distinctam ab ea, quam actus habet ratione obiecti; sic voti aut matrimonii circumstantia addit fornicationi malitiam sacrilegii vel adulterii.

2° *Aliae sunt aggravantes* tantum, sed notabiliter, aut leviter, prout vel notabiliter vel leviter intra eandem speciem malitiam actus peccaminosi augent ratione durationis, intensitatis, gradus, modi, temporis, personae, loci, etc.

3° *Aliae sunt imminuentes*, utpote quae minorem peccati malitiam reddunt, v. gr. defectus advertentiae, etc. — Recole dicta *de Act. hum.* n. 27.

295. **Principia.** — I. Certum est, accusandas esse circumstantias *speciem mutant* (14). Ratio est, quia novum peccatum per se constituunt; et constat ex *Conc. Trid.* sess. 14. c. 5. et Can. 7.

II. Certum est non necessario accusandas esse circumstantias *leviter aggravantes*, aut *minuentes*, licet eas exponere melius sit (15). Ratio est, quia peccata venialia non sunt materia necessaria Sacramenti Poenitentiae.

III. Certum est etiam, exprimendas esse circumstantias, ratione quarum peccatum *ex genere suo veniale evadit mortale*. Item aperiendae sunt circumstantiae, quae peccatum ita minuunt, ut quod iis seclusis fuisset mortale, fiat earum ratione vel nullum vel veniale tantum.

(14) Intellige, si diversae speciei malitia, quam circumstantia inducit, gravis sit. Nam si levis fuerit, v. gr. levis irreverentia illius, qui in Ecclesia surripit pileum alterius, necesse non est, prout de venialibus statuitur, eam in confessione exprimere.

(15) Cum mica salis intelligatur hoc,

oportet. Secus enim confessio etiam personarum alioquin piarum, quae pauca quaedam venialia solent afferre, ad mediam ut minimum horam pertrahetur, dum adiuncta omnia, e quibus leviter aggravari vel minui possunt culpae, diligenter exponere sagunt.

296. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An necessario accusandae sint circumstantiae NOTABILITER AGGRAVANTES malitiam peccatorum mortalium intra eandem speciem?*

Resp. Duplex est sententia probabilis (16).

I^a SENTENTIA *communior et probabilior negat absolute*. Ratio est 1° quia *Conc. Trid.* nihil aliud exigit, quam confessionem numeri et speciei peccatorum, et proinde videtur excludere obligationem confitendi alias circumstantias. Adde, quod secus tum poenitentes, tum Confessarii inter angustias semper fluctuarent, cum difficile sit distinguere, quatenam sint circumstantiae notabiliter aggravantes: nulla enim regula, plerumque saltem, assignari potest, ex qua dignoscantur v. gr. pro duratione, intensitate, modo, etc. — Ita S. Lig. n. 467.

Aliqui excipiunt circumstantias, quae respiciunt rei quantitatem, ut in furto (17); alii vero cum S. Ligorio putant, nec admittendam *per se* esse hanc exceptionem, modo quantitas ut gravis declaretur; eadem autem ratio est, quia quantitas non mutat peccati speciem.

II^a SENTENTIA *affirmat*. Ratio est 1° quia currit eadem ratio pro accusandis circumstantiis aggravantibus, ac pro accusandis speciem mutantibus (18); 2° quia peccatum circumstantiis notabiliter aggravantibus adauctum, pluribus aequivalet (19); 3° quia si non accusarentur, Confessarius non posset proportionatam poenitentiam iniungere (20). —

(16) Sedulo adverte, probabilitatem sententiae negantis etiam ab adversariis ultro concedi. Ex omnium ergo sententia probabile est, neminem ad id teneri. Non potest igitur obligatio ista urgeri: quam consequentiam vel rigidus Cabassutius heic admittit.

(17) Melius apponi exceptio potest, nisi ratio extrinseca accedat, v. gr. reservatio, quae certam quampiam furti gravitatem, vel gradum incestus afficiat.

(18) Hoc aperte falsum est; quia Tridentina Synodus confessionem praescribit quoad mutantem speciem, non item quoad alias mere aggravantes. Si rationes aequae de utrisque circumstantiis probarent, sine causa Concilium limitasset totam doctrinam illam ad circumstantias, quae mutant speciem: debuisset enim de utrisque in genere loqui absque limitatione et discrimine. Ita Lugo (*De Poenit.* disp. 16. n. 115.).

(19) Haec quoque ratio nimis infirma est, tum quia in pluribus materiis frustra id requires, tum quia nemo unquam multiplicationem peccatorum in eodem actu quaesivit ex possibili materiae divisione.

(20) Huic rationi responderi potest, quod non semper requiritur tam exacte aequalitas in poenitentia imponenda. Ita Lugo (*De Poenit.* disp. 16. n. 120.).

Sunt etiam, qui Catechismi Romani (*De Poenit.* n. 47.) haec verba obiciant: *Neque vero solum peccata gravia narrando explicare oportet, verum etiam illa, quae unumquodque peccatum circumstant, et pravitatem valde augent vel minuunt.*

Sed reponi potest, haec ibidem ita explicari, ut necesse non sit, de circumstantiis mere aggravantibus intelligere. Et sane 1° mox subdit: *Quaedam enim circumstantiae adeo graves sunt, ut peccati mortiferi ratio ex illis tantum con-*

Collect, sect. 3. — Billuart, diss. 7. art. 2. §. 3. — Concina, c. 6., et alii.

Caeterum in praxi solent fideles, ordinarie loquendo, notabiliores circumstantias declarare; quod quidem sicut ad maiorem conscientiae pacem, sic etiam ad uberiores fructum percipiendum confert, tum ratione humilitatis in ipsa confessione, tum ratione directionis, quam congruentiorem recipiunt (21).

297. — QUAER. 2° *An necessario accusanda sit circumstantia consuetudinis peccati?*

Resp. Neg. probabilius, per se loquendo. Ratio est, 1° quia nihil aliud est necessario declarandum praeter numerum et species peccatorum; 2° quia non est necessario explicanda consuetudo, sive sub hoc nomine intelligatur habitus malus, sive intelligatur iteratio eiusdem peccati; consuetudo enim sumpta pro habitu ex malis actibus repetitis inducto, quamvis sit vitium, non tamen est peccatum (22): consuetudo vero sumpta pro iteratione eiusdem peccati iam alias declarati non facit ut peccatum iterum admissum, atque hic et nunc confitendum, sit vel gravius ex parte obiecti (23), vel diversum in sua specie. Excipe, si Confessarius inter-

stet: quare haec omnia confiteri semper oportet. Atqui ratio culpae letalis *ex circumstantia tantum* non habetur, nisi haec speciem mutet aut moralem aut theologiam. — 2° Id ex eo confirmatur, quod praescribat confitendas circumstantias *valde minuentes*. Nam etiam adversarii concedunt, tunc solum id valere, quando imminutio mutat speciem theologiam (Vid. S. Alph. n. 468. ad prob. 3. ex ratione). — 3° Catechismus doctrinam suam confirmat ex necessitate exprimendi circumstantiam *personae sacrae* in homicidio, et *matrimonii* in concubitu. Atqui haec spectant ad circumstantias speciem moralem mutant. — 4° Denique si sermonem iniicit de furti gravitate, evinci non potest, ibi non agi de circumstantia mutante speciem *theologiam*: et quod dicit de *uno aureo*, non incommode accipi potest ut exemplum circumstantiae, quae (habita ratione quantitatis *absolutae*) levem facit culpam, atque adeo speciem diversam theologiam infert.

(21) Iuxta omnium tamen sententiam

excipe, si sermo sit de peccatis contra sextum praeceptum. Nam praeter id, quod forte ad peccati speciem declarandam sit necessarium, nihil ulterius est inquirendum, nec permittendum, ut a poenitente enarretur. Dixi, *quod forte ad peccati speciem* etc.; nam et hoc DD. communiter monent, grave lutulentae huius materiae versandae periculum exigere interdum posse, ut etiam speciei inquirendae parcat.

(22) Potest tamen adesse peccatum negligentiae in adhibendis mediis ad vitium emendandum necessariis; quae quidem voluntaria negligentia efficit, ut voluntarii et imputabiles sint actus etiam indeliberati, ad quos prava consuetudo apta per se est impellere (Vid. Not. ad n. 300. vol. I.).

(23) Haec ratio minus ad rem videtur; quia etiamsi maior quaedam gravitas ex hac consuetudinis circumstantia accederet, attamen dictum iam est (vid. pr. n. 484.) circumstantias mere intra eandem speciem aggravantes non esse necessario aperi-

roget, ut constat ex Prop. 58. ab Innocentio XI damnata, quae sic legitur: *Non tenemur Confessario interroganti fateri peccati alicuius consuetudinem.*

Dixi *per se*, quia aliquando *per accidens* declarari debet, ut Confessarius iudicet de statu poenitentis in ordine ad absolutionem dandam, vel denegandam; quod tunc locum habet, quando poenitens prudenter dubitare potest de animi sui dispositione, vel merito timere potest, ne forte in hoc hallucinetur (24).

Caeterum in praxi praestat poenitentes hortari, ut peccandi consuetudinem Confessario non ordinario aperiant (25).

298. — QUAER. 3° *An declaranda sit circumstantia gradus incestus patrati cum consanguineis vel affnibus?*

Resp. 1° Probabilius incestus inter consanguineos et affines specie non differunt: ideo circumstantia consanguinitatis vel affinitatis necessario exprimenda non videtur. — S. Lig. *Hom. apost.* tract. 9. n. 7.

Resp. 2° Iuxta communioem DD. sententiam aperienda est circumstantia coniunctionis in primo gradu lineae rectae, nempe inter patrem et filiam, matrem et filium, socerum et nurum (26). Idem dicitur de circumstantia primi gradus consanguinitatis in linea collateralis, nempe inter fratrem et sororem. Attamen contrariam sententiam probabilem vocat S. Lig. n. 18. (27).

das. Faceret tamen ad rem ista ratio, quando circumstantia consuetudinis et simul negligentiae in ea emendanda efficeret, ut actus per se aut semi-deliberati, aut etiam penitus indeliberati reatum gravem in causa, id est in voluntaria negligentia assumerent (Vid. not. praec.).

(24) Non solum ob circumstantiam consuetudinis, sed quotiescumque poenitens advertat, se aut certe non rite dispositum ad gratiam sacramenti recipiendam, aut prudentem de istius dispositionis defectu rationem adesse, tenetur id aperire Confessario, ne videlicet sacramentum indigne recipiat.

(25) Commendandum sane semper est studium, quo poenitentes Confessarii opem ad vitiorum, emendationem efficacius curandam requirunt.

(26) Eadem de causa adde etiam inter *socerum et generum, etc.*

(27) Suarez (*De Poenit.* disp. 22. sect. 3.

n. 12.): *De gradibus consanguinitatis, quatenus sunt circumstantiae incestus... probabilius est non mutare speciem peccati, ut late Caietanus 2. 2. q. 154. art. 9., et Tom. I. Opusc. Tr. ult. Resp. 5. Soto et Cano.*

Et Diana (tom. 1. Tr. 7. Resol. 407.) allata eorum opinione, qui diversitatem speciei in incestu admittunt, subdit (n. 2.): *Verum iuxta opinionem D. Thomae 2. 2. q. 154. art. 9. et Caietani ibid., quia incestus inter consanguineos et affines non differunt specie in genere moris, et in iudicio sacramentali sufficit, ut ille, qui cum sorore peccavit, dicat: Commisi incestum semel vel bis, non explicando personam sibi coniunctam. Et quamvis gravior sit incestus cum filia vel matre, quam cum sorore vel nepte vel consobrina uxoris: tamen, quia ista gravitas auget malitiam intra eandem speciem, non est necessario*

Resp. 3° *Probabilius* autem caeteri gradus consanguinitatis vel affinitatis non sunt necessario declarandi. — *Ita communius.* — S. Lig. n. 469. et seq.

QUAER. 4° *An necessario accusanda sit circumstantia dignitatis personae, v. gr. si peccans sit Superior, Magistratus, Sacerdos, etc.?*

Resp. Neg. probabilius per se, id est, seclusa ratione scandali aut officii, vel obligationis particularis. Ratio est, quia circumstantia dignitatis personae peccantis non mutat speciem peccati per se, sed peccatum ad summum aggravat.

299. — QAER. 5° *An necessario declaranda sit circumstantia peccati Confessarii cum poenitente commissi?*

Resp. Neg. probabilius, modo nullam relationem habeat ad confessionem. Ratio est, quia per hoc peccatum nulla fit iniuria Sacramento, cum ad confessionem nullum respectum habeat (28). — S. Lig., *de sexto praecept.*, n. 451. — Lugo, disp. 16. n. 451. — Laeroix, etc.

QUAER. 6° *An necessario accusanda sit circumstantia temporis sacri?*

Resp. Neg. Patet ex praxi universali tum Confessariorum tum poenitentium; quippe constat, nec illos sollicitos esse de tali circumstantia interrogandi, nec hos illam declarare solitos. Circumstantia igitur temporis sacri non videtur explicanda, nisi quaedam specialiter prohibeantur ob reverentiam temporis, v. gr. ne quis die *Parasceves* ludos publicos, comedias, aut ludicra spectacula exhibeat. — S. Lig. lib. 3. n. 273. — Lugo, n. 520., et alii communiter.

300. — QAER. 7° *An satisfaciatur integritati confessionis, qui peccatum recens accusat tanquam olim commissum?*

Resp. 1° *Affirm. per se,* quia temporis circumstantia minime ad confessionem pertinet. Hinc obligationi confessionis satisfaciatur poenitens, qui nova peccata cum antiquis immiscet, vel qui confessionem generalem instituens, non discernit ab aliis peccata mortalia ab ultima confessione patrata, licet id de industria faciat ad tegendum tempus, quo peccata

confitenda. Et haec opinio D. Thomae magis placet, quam probabilem vocat Filliuc. in Quaest. Moral. tom. 2. Tr. 30. cap. 5. n. 97. Dicendum est igitur, cum Nugno, diversitatem graduum non facere diversitatem specificam in incestu, sed esse circumstantiam aggravantem, quam ego probabiliter puto non esse in confessione necessario explicandam. Et ita in terminis docet Gyptius, et ex nostris P. Megala, et alii.

(28) Opinati sunt nonnulli, inter confessarium et poenitentem intercedere quandam spirituales cognationem propter quam peccatum aliquam incestus malitiam contineat. Sed hoc communiter reiicitur (Vid. Lugo *De Poenit.* disp. 16. n. 359. et seqq.). Facile tamen patet, omnino esse absterrendum tum eiusmodi poenitentem, ne apud illum sacerdotem ulterius confiteatur, tum eiusmodi Confessarium, ne illum poenitentem ulterius ad confessionem admittat.

commisit. — *Ita communiter Doctores.* — Vid. Lugo, D. 16. n. 53. (29). — Tambur. *Meth. conf.* l. 2. c. 1.

Resp. 2° Si vero poenitens mentiatur circa tempus, v. gr. si neget se peccasse hodie, et declaret peccatum velut alio tempore determinato et remoto commissum, communius putant Doctores illum obligationi suae non satisfacere. Ratio est, quia actus quem posuit poenitens hodie, non est actus positus anno praeterito. Hinc dupliciter mentitur, scilicet celando peccatum hodie patratum, et accusando peccatum alio tempore commissum. — Sic. Tamb. loco citato.

Non desunt tamen Theologi, qui hoc mendacium leve putant. — Vide Lugo, ibidem (30).

(29) Card. De Lugo (disp. 16. n. 47.) allata nonnullorum opposita opinione, subdit: *Alii melius negant obligationem poenitentis, ut debeat explicare non fuisse se antea confessum illa peccata. Ita Bonac. Homob., Diana, Sanchez, Suarez, etc. Ratio... quia peccatum idem est, sive antea illud confessus fuerit, sive non, nisi forte mutatio temporis afferat secum circumstantiam specie diversam... Quando vero peccatum idem est, non est cur debeat explicari ratio temporis. Cum ergo peccatum idem sit, sive antea illud confessus fuerit, sive non, nec illa circumstantia variet ullo modo peccatum, non est cur debeat necessario explicari.* Contrariae autem opinionis argumenta solvens (n. 54.) haec addit: *Nec obstat, quod (poenitens) dicat, se velle confessionem generalem facere: per hoc enim non dicit, se velle confiteri sola peccata antiqua, sed velle se etiam illa comprehendere; nam confessio generalis omnia peccata complectitur usque ad hanc horam. Nec etiam refert, quod Confessarius intelligat, illud esse peccatum antiquum, poenitens enim hoc non dicit; atque ideo intentio absolvendi non regulatur ab existimatione, privata Confessarii, sed intendit absolvere a peccatis, quae poenitens detulit ad iudicium, quaecumque illa sint... Denique non refert,*

quod poenitens videatur implicite indicare, quod sint peccata antiqua; nam ipse vere habet animum loquendi de peccatis novis, et de illis vult loqui, licet desideret non intelligi quoad hoc a Confessario.

(30) Apposite Lugo advertit (l. c. n. 54.), hunc casum a praecedenti distare. *Non est ergo idem (ait) loqui obscure, et expresse negare; quia in primo casu verba vere significant id, quod vult confiteri, atque ideo defert peccatum verum; in secundo autem casu verba non possunt significare verum peccatum, sed falsum.* Et falsum dixi, quia, ut opponunt contrariae sententiae patroni, reipsa sic videris et accusare peccatum, quod non fecisti, et illud tacere, quod fecisti.

Hoc tamen argumentum, quatenus urgeatur ad negandam sufficientiam huius confessionis, ipse Lugo (ibid. n. 53.) mere probabile appellat. Et sane, ut advertit Tamburinus (*Exped. Conf.* lib. 2. cap. 1. n. 6.) eiusmodi inordinatio, qua videaris accusare peccatum nunquam commissum, et vere commissum tacere, aequae contingit ultro fatentibus etiam adversariis) ex aliis quoque circumstantiis, quae falso addantur. Ita v. gr. si dicas, te occidisse Paulum, cum occideris Andream, aut peccasse cum advena, quando peccasti cum incola, aut furatum esse Lucio, cum furatus sis Caio aut alicui detraxisse domi, cum detraxeris

301. — QUAER. 8° *An necessario accusandus sit actus externus peccati?*

Resp. Affirm., quia est quid unum et idem cum actu interno in genere moris, et duo haec *unum totale* constituunt. Aliunde actus externus est directe prohibitus lege divina, v. gr. *Homicidium non facies*. Insuper absque declaratione actus externi plerumque Confessarius munere suo fungi non posset, ut par est, circa monita praebenda, etc. Constat etiam ex consuetudine universali fidelium, quae legem in hoc sensu explicat.

302. — QUAER. 9° *An effectus peccati necessario in confessione sit exprimendus?*

Resp. Dissentiunt Doctores; sed *sententia (negans) verior semper mihi visa est*, inquit Lugo disp. 16. n. 440.; qui rationem ex discrimine inter actum peccati externum et effectum peccati sic petit (ibid. n. 449.): *Ratio magis communis huius differentiae est, quod actus externus, qui denominatur liber a libertate actuali actus interni, est vere et proprie peccatum: effectus vero postea consequutus, in somno verbi gratia, non est proprie peccatum, ut diximus, sed effectus peccati: in confessione autem explicari debent omnia et sola peccata: ideo debet explicari actus externus, quando est actu liber; non effectus postea sequutus... quia non potest esse peccatum actuale in eo, qui actu non peccat; nec potest actu peccare, qui actu non agit; ille autem, qui dormit, dum eius inimicus veneno moritur, nihil tunc agit; ergo tunc non peccat. Huc usque Lugo (31): reliqua apud ipsum vide, et non poenitebit.*

in via vel theatro, aut legisse haereticum librum auctoris Melancthonis, cum liber esset Osiandri, aut percussisse Capuecium, cum percusseris Carmelitam: quae quidem mendacia non obstare sufficienti confessionis integritati inde etiam patet, quod si inadvertenter prolata forte fuerint, nemo poenitentem cogit ad errorem in sequenti confessione emendandum. Et huc spectat, quod ait A., hoc mendacium a quibusdam Theologis leve putari.

Caeterum vix ullus harum opinionum usus ad praxim facit, nisi forte Confessarius cum eo, qui totius vitae peccata confiteri instituit, supervacuum ex adiunctis putet inquirere, num alias hoc vel illud peccatum confessus ille fuerit. Nam alioqui fideles theologiarum subtilitatum ignari nunquam consuescunt artificibus huiusmodi uti.

Quin et gnaris harum doctrinarum haud semper fas id foret sive propter circumstantiam, quae pro diverso tempore mutat speciem; sive propter casuum reservationem, quae adesse potest prouti alias absolutum, nec ne, peccatum rite fuerit; sive propter adiuncta occasionis proximae aut pravae consuetudinis, quae peculiari confessarii cura indigeant.

(31) Hic agitur mere de obligatione, non secus ac in quaestione, num exprimenda in confessione sint peccata dubie commissa, aut circumstantiae mere aggravantes. Et cum in praesenti quoque controversia prorsus dubia dicenda sit obligatio, uti evincit Doctorum dissensio; ex generali principio obligatio exprimendi in confessione effectum peccati imponi cuiquam nec debet, nec potest. Huc faciunt, quae S. Alphonsus

303. — QUAER. 10° *An poenitens declarare debeat diversas personas, cum quibus peccavit?*

Resp. Neg. per se. — Ita Bonacina, disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 2. §. 3. diff. 3. n. 14. — Tamburinus, in *Decal.* l. 7. c. 7. — Lacroix, n. 1040., et alii communiter.

Ratio est, quia sufficit ut declaretur numerus peccatorum, et eorum species; peccata autem non ideo mutant speciem, quod cum pluribus patrata fuerint. Hinc qui fornicatus est cum tribus diversis, vel ter cum eadem, satisfacit dicendo, se ter fornicatum esse; nec tenetur sponte dicere, num complex unica fuerit, an plures, num fuerint meretrices, an aliae. — Attamen si Confessarius de hoc interroget, poenitens respondere tenetur, quia expedit, ut Confessarius sciat, utrum forte adsit proxima peccandi occasio, ut pronum est, si cum eadem persona pluries peccatum fuerit.

304. — QUAER. 11° *An ligatus voto castitatis peccans cum alio similiter ligato debeat utramque circumstantiam declarare?*

Resp. Affirm. Ratio est, quia ibi sunt duo peccata plane distincta, nempe peccatum contra proprium votum, et peccatum cooperationis cum alio ad votum illius violandum. Idem prorsus dicendum de coniugato cum uxore alterius rem habente; duplex enim adulterium committit. — Lacroix, n. 1063. — Lugo, disp. 16. n. 238. — Salmant., c. 6. n. 63., etc.

QUAER. 12° *An Sacerdos, vel Religiosus peccans contra castitatem, conditionem suam aperire debeat, vel solam voti castitatis circumstantiam?*

Resp. Controvertitur. Sufficit probabiliter, ut uterque circumstantiam voti manifestet, quia species obligationis non videtur mutari per specialem conditionem sive sacerdotis, sive Religiosis (32). — Lugo, disp. 16. n. 149. — Lacroix, etc., contra aliquos.

305. — QUAER. 13° *An declaranda sit propinquitatis personarum in peccatis odii?*

Resp. 1° Affirm., si agatur de propinquitate *propiori* ob strictum vir-

(Hom. Apost. Tr. 16. n. 29.) habet quoad quaestionem de necessitate exprimendi circumstantias mere aggravantes: *Talis lex (inquit) est dubia; et nemo tenetur ad leges dubias, uti ostensum est. Nec obstat hic dicere, quod in Sacramentorum materia non possimus sequi opiniones solum probabiles; quia hoc procedit, cum agitur de valore sacramenti; secus de integritate.*

(32) Utriusque votum solemne est; utriusque ergo peccatum ad eandem sacrilegii personalis speciem pertinet. Controversiae igitur locus esse potest dumtaxat, quando alter solemni, alter autem simplici voto constringitur, cuius violatio probabilius ad sacrilegii presse sumpti speciem non reducitur. Sed de his, ubi de voto, sat alibi (Vol. I. n. 286.) dictum est.

tutis pietatis vinculum. Hinc declarandum est odium grave in parentes, filios, avos, nepotes, affines in primo gradu (33), in paternos, in filios, in coniugem, et in fratres. — Lugo, disp. 16. n. 303. seqq., et alii communiter.

Resp. 2° Neg. vero probabilius, si agatur de propinquitate remota, inter caeteros nempe consanguineos (34) aut affines. — Lugo, ibid. et alii contra alios qui declarandam putant circumstantiam propinquitatis etiam in quarto gradu consanguinitatis.

PUNCTUM IV. — De peccatis oblitis.

306. — Peccata ex oblivione inculpabili omnia accusari debent, si in poenitentis memoriam redeunt (35). Ex praecepto enim divino omnia peccata post baptismum commissa in confessione sacramentali declaranda sunt; nec praesens oblivio a tanta obligatione excusare etiam in posterum potest. Constat ex prop. 11^a ab *Alexandro VII.* damnata, infra n. 497. referenda.

307. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° An peccata ex oblivione aut alia iusta causa omnia, QUAMPIMUM accusanda sint?

Resp. Neg. probabilius. Huiusmodi enim obligatio moraliter accipienda est, cum praesertim haec peccata iam deleta sint, nec poinde adsit periculum animae in mora. — Ita communius. — Sporer, — Laymann, etc.

Imo iuxta plures graves Theologos poenitens differre probabiliter potest confessionem horum peccatorum, donec ex vi alterius obligationis iterum confiteri teneatur. Sic ad varios menses, et etiam ad tempus annuae confessionis, differri posset. — Ita Bonacina, disp. 5. q. 5. sect. 2. p. 4. n. 32. Attamen nulla alia confessio, iis omissis, interponi potest. Ratio est, quia ad integritatem confessionis pertinet declarare in actuali accusatione omnia peccata mortalia nondum accusata, quae memoriae occurrunt, seu quorum habetur conscientia, ut dicit *Trid.* sess. 14. c. 5. Porro iuxta Suarez, de Poenit. disp. 22., sect. 1. n. 1. Ea peccata sunt

(33) Virtus pietatis officium suum exercet proprie erga consanguineos, non autem erga affines. Vid. S. Thomam (2. 2. q. 101. art. 1.), et Card. De Lugo (*De Poenit.* disp. 16. nn. 303-308.), qui nullam affinium mentionem iniiciunt.

(34) In peccatis contra alios cognatos aut consanguineos magis remotos (scilicet praeter parentes et fratres) licet aggravet et augeat malitiam eiusmodi circumstantia,

non tamen affert speciem diversam in confessione necessario explicandam. Ita Lugo (*De Poenit.* disp. 16. n. 308.). Dicit autem non necessario explicandam eam circumstantiam, quia haec malitia, etsi diversae speciei, non tamen gravis censetur.

(35) Hoc intelligendum est, prout per se patet, quoad materiam confessionis necessariam, nempe quoad peccata certo gravia.

in praesenti conscientia, quae commissa post Baptismum per aliam confessionem non sunt rite clavibus subiecta (36).

QUAER. 2° An peccata ex oblivione omnia accusari debeant ante Communionem, si prius menti occurrant?

Resp. Neg. probabilius, etiamsi poenitens absque incommodo confiteri possit. — Recole dicta in *Tract. de Euch.* n. 138.

QUAER. 3° An poenitens qui recordatur peccati oblitum, nec potest (aut non vult) confiteri, ante Communionem ad actum contritionis elicendum teneatur?

Resp. Neg. cum S. Lig. n. 257. — Lugo, de *Euch.* disp. 14. n. 122., et cum aliis communiter contra quosdam alios. — Ratio est, quia nullum apparet fundamentum, cur ista contritio requiratur. Non enim requiritur ex praecepto, quia hoc nullibi praescriptum reperitur; neque ex necessitate probationis, quia peccatum iam per praecedentem confessionem indirecte deletum est, et proinde remissione non indiget.

308. — **QUAER.** 4° An necessario absolvi debeat iterum poenitens accusans peccatum grave in praecedente confessione ex oblivione aut alia legitima causa omissum, et iam indirecte remissum?

Resp. Affirm. cum sententia communissima. Ratio est, quia omnia peccata mortalia ex institutione Christi sunt clavibus subicienda, ut directe remittantur. Licet enim iam remissa sint, non tamen vi Sacramenti, seu vi absolutionis remissa sunt, sed tantum vi gratiae per sacramentum infusae, et concomitanter cum aliis peccatis. — Sporer, n. 627. — *Collat. Andeg.* 3^a, q. 3^a, etc. contra paucos, qui audiendi non sunt.

Licet Confessarius omittere possit absolutionem cum poenitentibus, qui ad eundem Confessarium redire solent; siquidem isti in alia confessione directe absolventur; melius est tamen omnibus absolutionem impertiri, quando facile fieri potest, ad poenitentis solatium et animi tranquillitatem, necnon ob fructum ex Sacramento percipiendum. Adde periculum, ne poenitens eundem Confessarium amplius adire non possit.

§. II. De causis ab integritate excusantibus in genere, et speciatim quoad moribundos.

PUNCTUM I. — De causis ab integritate excusantibus in genere.

309. **Principia.** — I. Dantur causae aliquando ab integritate materiali confessionis excusantes, quia quandoque ea integritas est physice vel moraliter impossibilis.

(36) Reipsa non apparet, utrum verba Suarezii huc spectent. Nam rationem affert (ibid. n. 6.) cum S. Thoma, quod unum peccatum non potest remitti sine alio. Porro hic quaestio est de peccatis iam remissis.